

Innholdsfortegnelse

Rapport: Høyresidens Retorikk og Politikktutforming i Møte med Skeives Rettigheter i Norge (2000 – Mai 2025)	3
<i>Innledning</i>	3
1. Bakgrunn: Utviklingen av Skeives Rettigheter og Sentrale Begreper i Norge (2000-2025)	3
1.1 Sentrale Lovendringer og Rettighetsutvidelser	4
1.2 Begrepsutvikling: Fra Homofili til Kjønnsmangfold	4
2. Høyresidens Partier og Deres Politikktutvikling (2000-2025)	5
2.1 Høyre (H)	5
2.2 Fremskrittspartiet (FrP)	6
2.3 Kristelig Folkeparti (KrF)	7
3. Sentrale Temaer og Konfliktlinjer i Debatten	7
3.1 Pride-markeringer: Feiring, Protest eller Politisk Propaganda?	8
3.2 Kjønnssidentitetsmangfold: Anerkjennelse, Biologi og Bekymringer	8
3.3 Skeiv Synlighet i Skolen: Opplysning, Toleranse eller Indoktrinering?	9
3.4 Frihetsretorikkens Dobbelthet: «Individets Frihet», «Normalitet», «Toleranse» og «Statlig Inngripen»	9
4. Høyreorienterte Bevegelser og Medier utenfor Partiene	10
5. Miljøpartiet De Grønne (MDG) som Kontrast	11
6. Internasjonale Trender og Påvirkning	12
7. Analyse og Diskusjon: Verdikonflikt og Frihetsbegrepet	13
7.1 En Fragmentert Høyreside	14
7.2 Frihetsretorikkens Mange Ansikter	14
7.3 «Normalitet», «Toleranse» og Grensene for Fellesskapet	15
7.4 Internasjonal Påvirkning og Polarisering	15
7.5 Utfordringer for Demokratiet	15
8. Konklusjon	15
9. Referanseliste	16

Rapport: Høyresidens Retorikk og Politikktutforming i Møte med Skeives Rettigheter i Norge (2000 – Mai 2025)

Innledning

Spørsmålet om hvordan samfunnet skal forholde seg til kjønnsmangfold og skeives rettigheter har i løpet av de siste tiårene blitt en stadig mer fremtredende konfliktlinje i både norsk politikk og offentlig debatt. Samtidig som Norge internasjonalt regnes blant de mest progressive landene når det gjelder LHBT+-rettigheter, har det vokst frem en tydelig motbevegelse – særlig fra deler av høyresiden – som utfordrer legitimiteten til Pride-markeringer, kjønnsidentitetsmangfold og skeiv synlighet i skolen og andre offentlige institusjoner.

Dette er bemerkelsesverdig i lys av at mange høyreorienterte partier og bevegelser – både i Norge og internasjonalt – har profilert seg på verdier som individuell frihet, valgfrihet og motstand mot statlig inngripen i folks privatliv. Når høyresiden samtidig fremmer innskrenkninger i informasjonsformidling til barn og unge, ytrer skepsis til offentlige støtteordninger for skeive, og omtaler Pride som politisk propaganda, reiser det spørsmål ved hvordan disse holdningene harmonerer med det liberale frihetsbegrepet.

Denne rapporten undersøker hvordan høyresidens retorikk og politikktutforming har utviklet seg i møte med skeive rettigheter fra 2000 til mai 2025, med særlig vekt på perioden fra 2015 til i dag. Den analyserer utviklingen i partiprogrammer, forslag og uttalelser i Stortinget, og den offentlige debatten i media. Spesielt undersøkes hvordan frihetsretorikken – begreper som «**individets frihet**», «**normalitet**», «**toleranse**», og «**statlig indoktrinering**» – brukes for å begrunne motstand mot skeiv synlighet, og hvilke sakstyper som står sentralt i denne utviklingen.

Samtidig vil rapporten inkludere Miljøpartiet De Grønne (MDG) som kontrastparti, der partiets eksplisitte støtte til kjønnsmangfold og skeives rettigheter i læreplaner, offentlig språkbruk og politikk kan illustrere de ideologiske skillene som preger verdidebatten i dag. Rapporten vil også se på hvordan internasjonale trender påvirker norsk politikk og ordskifte knyttet til disse spørsmålene.

Ved å analysere denne utviklingen som en verdikonflikt mellom ulik forståelse av frihet, håper rapporten å bidra til en mer informert og nyansert samtale om hvor grensene for toleranse, fellesskap og individuelle rettigheter trekkes i det norske demokratiet i dag (mai 2025).

1. Bakgrunn: Utviklingen av Skeives Rettigheter og Sentrale Begreper i Norge (2000-2025)

Perioden fra 2000 til mai 2025 har vært preget av betydelige fremskritt for skeives rettigheter i Norge, samtidig som selve forståelsen og omfanget av disse rettighetene har vært gjenstand for kontinuerlig debatt og utvikling.

1.1 Sentrale Lovendringer og Rettighetsutvidelser

Norge har bygget videre på lovgivning fra før 2000-tallet, som partnerskapsloven (1993) og straffelovens vern mot hatefulle ytringer på grunnlag av homofil legning (innført i 1981). Sentrale milepæler etter årtusenskiftet inkluderer:

- **Felles ekteskapslov (2009):** En av de mest markante endringene var innføringen av felles ekteskapslov, som trådte i kraft 1. januar 2009. Denne loven likestilte likekjønnede og ulikekjønnede par når det gjelder retten til å inngå ekteskap. Loven ga også likekjønnede par rett til adopsjon og adgang til assistert befruktning for lesbiske par (Stortinget, 2008). Dette markerte en viktig symbolsk og juridisk anerkjennelse av likekjønnet samliv.
- **Lov om endring av juridisk kjønn (2016):** Denne loven, som trådte i kraft 1. juli 2016, representerte et paradigmeskifte ved å gi individer rett til selv å bestemme sitt juridiske kjønn, uavhengig av medisinsk diagnose eller behandling. Personer over 16 år kan selv søke om endring, mens barn mellom 6 og 16 år kan søke med foreldresamtykke (Stortinget, 2016a). Loven fjernet tidligere krav om sterilisering og psykiatrisk diagnose.
- **Forsterket diskrimineringsvern:** Diskrimineringsvernet for skeive har blitt gradvis styrket. Likestillings- og diskrimineringsloven av 2017 (i kraft fra 2018) samlet tidligere diskrimineringslovgivning og inkluderer vern mot diskriminering på grunnlag av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk på de fleste samfunnsområder (Stortinget, 2017a; LDO, u.å.). Dette har gitt et tydeligere og mer helhetlig rettslig vern. *Merk: Detaljer fra selve stortingsdebatten om loven fra 2017 var vanskelig å få tilgang til under researchen for denne rapporten.*
- **Forbud mot konverteringsterapi:** Debatten om konverteringsterapi, forsøk på å endre en persons seksuelle orientering eller kjønnsidentitet, har pågått over flere år. Etter politisk press og utredninger, ble et forbud mot konverteringsterapi vedtatt, senest bekreftet med lovendringer som trådte i kraft i 2024, for å beskytte sårbare personer mot skadelig praksis (Regjeringen, 2023).
- **Fokus på hatkriminalitet:** Det har vært økt oppmerksomhet rundt hatkriminalitet rettet mot skeive, og politiets innsats på dette området har blitt styrket, selv om det fortsatt rapporteres om utfordringer med anmeldelse og etterforskning.

1.2 Begrepsutvikling: Fra Homofili til Kjønnsmangfold

Parallelt med de juridiske endringene har også begrepsapparatet utviklet seg. Fra et hovedfokus på «homofili» og rettighetene til lesbiske og homofile, har diskursen utvidet seg til å omfatte et bredere spekter av identiteter og problemstillinger.

- **LHBT, LHBT+, LHBTIQ:** Disse forkortelsene har blitt vanlige for å beskrive mangfoldet av lesbiske, homofile, bifile, transpersoner, interkjønnpersoner og skeive (queer). Bruken av «+» signaliserer inkludering av ytterligere identiteter.
- **Skeiv (Queer):** Begrepet «skeiv» har blitt en samlebetegnelse som mange bruker for å beskrive en identitet som bryter med normer for kjønn og seksualitet. Det har både en identitetsmessig og en teoretisk dimensjon (Skeiv Ungdom, 2021).
- **Kjønnsidentitet og Kjønnsuttrykk:** Disse begrepene har blitt sentrale, spesielt i forbindelse med transpersoners rettigheter og anerkjennelsen av at opplevd kjønn (kjønnsidentitet) ikke alltid samsvarer med kjønn tildelt ved fødsel. Kjønnsuttrykk refererer til hvordan en person uttrykker sitt kjønn (LDO, u.å. – *offisiell definisjon fra LDOs nettside var utilgjengelig under research*).

- **Kjønns mangfold:** Dette er et nyere begrep som har fått økt fotfeste, spesielt i offentlig debatt og politikkutforming. Bufdir (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet) beskriver kjønns mangfold som en anerkjennelse av at det finnes mange måter å oppleve og uttrykke kjønn på, utover den tradisjonelle binære forståelsen av kjønn som kun mann eller kvinne. Begrepet inkluderer transpersoner, ikke-binære, og andre som har en kjønnsidentitet eller et kjønnsuttrykk som ikke passer inn i tokjønnsnormen (Bufdir, u.å. – *offisiell definisjon fra Bufdirs nettside var utilgjengelig under research*). Regjeringen har også igangsatt arbeid med en nasjonal veileder om kjønns mangfold, rettet mot offentlige og private tjenesteytere, med forventet lansering i 2025 (Regjeringen, 2024a).

Det er imidlertid viktig å merke seg at begrepet «**kjønns mangfold**» også er omstridt. Kritikere, som Jan Harsem fra Verdialiansen, hevder at det er en «**interessepolitisk konstruksjon**» uten klar forankring i norsk lov eller menneskerettigheter, og at det utfordrer en biologisk forståelse av kjønn (Verdinytt, 2024). Dette illustrerer hvordan selv begrepsbruken er en del av den pågående verdikonflikten.

Utviklingen av skeives rettigheter og det tilhørende begrepsapparatet danner et viktig bakteppe for å forstå høyresidens retorikk og politikkutforming i den aktuelle perioden.

2. Høyresidens Partier og Deres Politikkutvikling (2000-2025)

Denne delen analyserer utviklingen i retorikk og politikk knyttet til skeives rettigheter hos de sentrale partiene på norsk høyreside: Høyre (H), Fremskrittspartiet (FrP) og Kristelig Folkeparti (KrF).

2.1 Høyre (H)

Høyre har gjennomgått en markant utvikling i sin politikk og retorikk om skeives rettigheter siden årtusenskiftet, fra en mer forsiktig og delt posisjon til en tydeligere anerkjennelse av LHBT+-personers rettigheter, selv om partiet fortsatt preges av enkelte spenninger mellom liberale og konservative verdier.

- **Tidlig 2000-tall til Ekteskapsloven (2008):** På begynnelsen av 2000-tallet signaliserte Høyre en viss åpenhet, og partiet ble av enkelte omtalt som et potensielt «homoparti» (Gade, 2020). I debatten om felles ekteskapslov i 2008 var Høyre delt. Sentrale talspersoner som Olemic Thommessen og Erna Solberg argumenterte for loven ut fra prinsipper om likeverd og ikke-diskriminering, og at ekteskapet primært er en juridisk kontrakt i et sekulært samfunn. Samtidig var det skepsis i deler av partiet, og Høyre la stor vekt på barns rett til å kjenne sitt biologiske opphav, noe som førte til forslag om begrensninger knyttet til assistert befruktning med anonym donor (Stortinget, 2008). Høyres stortingsgruppe var ikke samlet i avstemningen, men et flertall stemte for loven.
- **Perioden 2009-2016: Gradvis liberalisering og Lov om endring av juridisk kjønn:** I årene etter ekteskapsloven fortsatte Høyre en gradvis liberalisering. Partiet var en pådriver for og stemte samlet for lov om endring av juridisk kjønn i 2016. Daværende helseminister Bent Høie (H) spilte en sentral rolle. Høyres saksordfører, Kristin Ørmen Johnsen, fremhevet loven som en forenkling og en anerkjennelse av individets selvbestemmelsesrett, og avviste behovet for ytterligere utredninger som KrF og Senterpartiet tok til orde for (Stortinget, 2016a). Retorikken var preget av menneskerettigheter og «**individets frihet**» til å definere seg selv.

- **Regjeringsperioder (2013–2021) og nyere tid:** Som ledende parti i Solberg-regjeringene (2013–2021) var Høyre medansvarlig for flere handlingsplaner for LHBT+-personer. Handlingsplanen *Trygghet, mangfold og åpenhet (2021–2024)*, lansert av Solberg-regjeringen (H, V, KrF) i juni 2021, hadde som hovedmål å sikre skeive trygge og frie liv, bedre levekår og inkludering, samt motvirke diskriminering (Regjeringen, 2021a – *detaljert innhold i planen var utilgjengelig under research*). Dette viser en forpliktelse på feltet, selv i en regjering med KrF. Høyres partiprogrammer for periodene 2017–2021 og 2021–2025 bekrefter en generell støtte til LHBT+-rettigheter, fokus på likeverd, antidiskriminering og internasjonalt arbeid for skeives rettigheter (Høyre, 2017; Høyre, 2021). Retorikken om «**individuell frihet**» er sentral, men partiet balanserer dette ofte med hensynet til *familiens stilling* og *tradisjoner*, uten at dette nødvendigvis settes i direkte motsetning til skeives rettigheter i de nyere programmene. De har også uttrykt ønske om å fjerne transkjønnethet som diagnose og sikre like vilkår for bloddonasjon (Høyre, 2017).
- **Bruk av frihetsretorikk:** Høyre har i økende grad brukt en liberal frihetsretorikk for å argumentere for skeives rettigheter, med vekt på individets rett til selvbestemmelse og et liv fritt fra diskriminering. Dette skiller seg fra hvordan andre deler av høyresiden bruker frihetsbegrepet (f.eks. frihet *fra* statlig «**indoktrinering**»).

2.2 Fremskrittspartiet (FrP)

Fremskrittspartiet har hatt en mer ambivalent og varierende tilnærming til skeives rettigheter, preget av en sterk vektlegging av individuell frihet, men også av skepsis til det de oppfatter som særinteresser og statlig overstyring.

- **Tidlig 2000-tall og Ekteskapsloven (2008):** FrP stemte mot felles ekteskapslov i 2008. Argumentasjonen var sentrert rundt en tradisjonell forståelse av ekteskapet som en ordning mellom mann og kvinne, og bekymringer for barns rett til en mor og en far (Stortinget, 2008). Ulf Erik Knudsen fremhevet at ekteskapet er samfunnets bærebjelke og at barn har rett til å kjenne sitt biologiske opphav. Partiet anerkjente partnerskapsloven som en tilstrekkelig ordning for likekjønnede par.
- **Endring og Fristilling (ca. 2013):** Rundt 2013 skjedde det en endring i FrPs formelle tilnærming. Partiet vedtok å fristille sine representanter i verdspørsmål, inkludert spørsmål om ekteskap og adopsjon for likekjønnede par (Gade, 2020; FrP, 2021). Dette signaliserte en intern uenighet eller en pragmatisk tilnærming. FrPs program for 2009–2013 var imidlertid tydelig på at lesbiske ikke burde få assistert befruktning, med henvisning til barns rett til å kjenne sine fedre (Manifesto Project, 2009).
- **Lov om endring av juridisk kjønn (2016):** FrP støttet loven om endring av juridisk kjønn. Kari Kjønaas Kjos fremhevet individets rett til selv å definere sitt kjønn uten krav om medisinsk behandling, og støttet prinsippet om selvbestemmelse. Samtidig uttrykte hun en viss bekymring knyttet til aldersgrensene for barn (Stortinget, 2016a).
- **Nyere tid (2017–2025):** I partiprogrammet for 2021–2025 understreker FrP likeverd og tar avstand fra diskriminering på grunnlag av legning. Samtidig er ikke LHBT+-spørsmål spesifikt tematisert utover dette og fristillingen i visse verdspørsmål (FrP, 2021). Retorikken preges sterkt av «**individuell frihet**» og «**valgfrihet**», og en motstand mot det partiet ser som unødvendig «**statlig inngripen**» og «symbolpolitikk». Dette kan tolkes som en potensiell skepsis mot statlig finansierte tiltak eller informasjonskampanjer for LHBT+-personer, selv om partiet formelt er mot diskriminering. Deres kritikk av Pride-flagging i offentlige institusjoner som politisk markering (DRM24, 2025) er et eksempel på dette.
- **Bruk av frihetsretorikk:** FrP bruker frihetsretorikken aktivt, men ofte med en dreining mot individets frihet *fra* staten og retten til å leve etter «**normale**» verdier uten å bli pådyttet det

de kan se som «særkrav» eller «ideologi». Dette skaper en spenning i deres tilnærming til skeives rettigheter.

2.3 Kristelig Folkeparti (KrF)

Kristelig Folkeparti har vært den mest konsistente motstanderen av utvidelser av skeives rettigheter blant de etablerte partiene, med utgangspunkt i sitt kristne verdigrunnlag og en tradisjonell forståelse av ekteskap og familie.

- **Konsekvent motstand mot lovendringer:** KrF stemte mot partnerskapsloven i 1993, felles ekteskapslov i 2008 (Stortinget, 2008), og lov om endring av juridisk kjønn i 2016 (Stortinget, 2016a). Argumentasjonen har vært sentrert rundt:
 - **Ekteskapet som en ordning mellom mann og kvinne:** Dette begrunnes teologisk og tradisjonelt.
 - **Barns beste:** KrF har argumentert for at barn har best av å vokse opp med en mor og en far, og har vært skeptiske til adopsjon og assistert befruktning for likekjønnede par. Olaug V. Bollestad (KrF) uttrykte i 2016 sterk bekymring for barneperspektivet i loven om endring av juridisk kjønn og etterlyste grundigere konsekvensutredninger (Stortinget, 2016a).
 - **Biologisk kjønnsforståelse:** Partiet har ofte lagt vekt på en biologisk forståelse av kjønn.
- **Partiprogrammer:** KrFs partiprogrammer, inkludert for 2021–2025, understreker menneskeverdet for alle, men definerer ekteskapet som mellom mann og kvinne (KrF, 2020). Programmet anerkjenner at diskriminering på grunnlag av seksuell orientering og kjønnsidentitet skal motvirkes, men dette settes ofte i en kontekst der tradisjonelle familieverdier og foreldreretten også fremheves. Partiet uttrykker bekymring for at barnehager og skoler ikke skal være arenaer for «ideologisk kamp der den biologiske kjønnsforståelsen tilsidesettes» (KrF, 2020).
- **Bruk av frihetsretorikk:** KrF benytter også frihetsretorikk, men typisk med fokus på *foreldres rett til å oppdra sine barn i tråd med egen overbevisning, trossamfunns frihet, og frihet fra det de oppfatter som statlig påtrykk av en bestemt ideologi* om kjønn og seksualitet. Dette står i kontrast til en frihetsforståelse som vektlegger individets rett til selvdefinisjon og utfoldelse uavhengig av tradisjonelle normer.
- **Deltakelse i Solberg-regjeringens LHBT+-handlingsplan:** Det er verdt å merke seg at KrF var en del av Solberg-regjeringen som lanserte handlingsplanen *Trygghet, mangfold og åpenhet (2021–2024)*. Dette kan indikere en pragmatisk tilnærming i regjeringssposisjon, selv om partiets kjernestandpunkter i verdispørsmål har vært relativt stabile. *Detaljer om selve handlingsplanen var utilgjengelig under research.*

Samlet sett viser de tre partiene ulike utviklingsløp. Høyre har beveget seg i en klart mer liberal retning. FrP har en ambivalent holdning der individuell frihet brytes mot en mer tradisjonell og statskritisk linje, og partiet har åpnet for fristilling i verdispørsmål. KrF har i stor grad fastholdt en verdikonservativ linje, selv om de anerkjenner behovet for å motvirke diskriminering.

3. Sentrale Temaer og Konfliktlinjer i Debatten

Debatten om kjønns mangfold og skeives rettigheter i Norge har vært preget av flere sentrale og tilbakevendende temaer som har skapt tydelige konfliktlinjer, spesielt mellom progressive krefter og

deler av høyresiden.

3.1 Pride-markeringer: Feiring, Protest eller Politisk Propaganda?

Pride-markeringer har vokst betydelig i omfang og synlighet. Mens mange ser Pride som en viktig feiring av mangfold, kjærlighet og skeives rettigheter, samt en protest mot diskriminering og hat, møter markeringene økende kritikk fra deler av høyresiden. Argumenter som fremføres er at:

- **Pride er politisk propaganda:** Enkelte aktører, inkludert politikere fra FrP, omtaler Pride som en politisk markering og ideologisk propaganda, og stiller spørsmål ved om offentlige institusjoner som skoler og politi bør delta eller flagge med regnbueflagget (DRM24, 2025). Dette knyttes til en oppfatning om at Pride representerer en bestemt politisk agenda fra organisasjoner som FRI (Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold), som ikke alle deler.
- **Utfordring av «normaliteten»:** Kritikken kan også bunne i at Pride synliggjør og feirer livsformer og identiteter som utfordrer tradisjonelle normer for kjønn og seksualitet, noe som oppleves som provoserende eller uønsket av enkelte.
- **Beskyttelse av barn:** Noen kritikere mener at barns deltakelse i Pride-arrangementer eller eksponering for Pride-symbolikk er upassende.

Motargumentene fremhever Pride som en grunnleggende menneskerettighetsmarkering, viktig for å skape trygge og inkluderende lokalsamfunn, og for å vise solidaritet med skeive som fortsatt opplever diskriminering og hets.

3.2 Kjønnssidentitetsmangfold: Anerkjennelse, Biologi og Bekymringer

Spørsmålet om kjønnssidentitet, spesielt knyttet til transpersoners rettigheter og anerkjennelsen av et bredere kjønnsmangfold, er et av de mest betente temaene.

- **Selvbestemt juridisk kjønn:** Loven om endring av juridisk kjønn (2016) var en milepæl, men debatten fortsetter. Mens tilhengere, som MDG, Høyre og FrP (i 2016-saken), la vekt på individets selvbestemmelsesrett og menneskerettigheter (Stortinget, 2016a), uttrykte kritikere, spesielt fra KrF, bekymring for barns rettigheter, manglende medisinskfaglig vurdering og potensielle uforutsette konsekvenser (Stortinget, 2016a).
- **Kritikk av «kjønnsideologi»:** Organisasjoner som MorFarBarn.no og Verdialliansen, samt nettsteder som Transinfo.no, er sterkt kritiske til det de kaller «**kjønnsideologi**». De argumenterer for at kjønn primært er et biologisk faktum (MorFarBarn.no, u.å.; Verdinytt, 2024; Transinfo.no, u.å.). De uttrykker bekymring for:
 - At følelsesbasert kjønnssidentitet overstyrer biologisk realitet.
 - Medisinsk behandling av unge med kjønnsinkongruens, med påstander om irreversible skader og manglende vitenskapelig grunnlag.
 - Konsekvenser for kvinners rettigheter og trygge rom (f.eks. garderober, idrett).
- **Tredje kjønnskategori:** Forslag om en tredje juridisk kjønnskategori for ikke-binære har blitt fremmet (bl.a. av MDG og SV), men har møtt motstand. Argumentene for er knyttet til full anerkjennelse og likeverd, mens motargumenter ofte handler om praktiske konsekvenser og en fastholdelse av en binær kjønnsforståelse (Verdinytt, 2023). Bufdir har fått i oppdrag å utarbeide en nasjonal veileder om kjønnsmangfold, noe som også er møtt med kritikk fra f.eks. Verdialliansen (Regjeringen, 2024a; Verdinytt, 2024).

3.3 Skeiv Synlighet i Skolen: Opplysning, Toleranse eller Indoktrinering?

Inkludering av LHBT+-temaer og kjønnsmangfold i skolens undervisning er et sentralt stridspunkt.

- **«Rosa kompetanse» og læreplaner:** Organisasjoner som FRI tilbyr **«Rosa kompetanse»**, et undervisningsopplegg for skoleansatte for å øke kunnskapen om kjønns- og seksualitetsmangfold. Dette, sammen med føringer i nyere læreplaner om å fremme respekt og kunnskap om mangfold, støttes av mange som et viktig tiltak for å skape en inkluderende skole og forebygge mobbing.
- **Kritikk fra høyresiden:** Deler av høyresiden og konservative kristne miljøer er sterkt kritiske til dette. Argumentene er ofte:
 - **«Statlig indoktrinering»:** At barn blir pådyttet en bestemt **«kjønnsideologi»** som strider mot foreldrenes overbevisning og deres rett til å oppdra egne barn (MorFarBarn.no, u.å.).
 - **Forvirring og skade:** At undervisning om kjønnsmangfold kan forvirre barn og unge om egen identitet og i verste fall lede dem mot unødvendig medisinsk behandling (Transinfo.no, u.å.).
 - **Utfordring av «normalen»:** At det som presenteres utfordrer tradisjonelle familieverdier og en binær kjønnsforståelse.
 - KrF har programfestet at skolen ikke skal være en arena for «ideologisk kamp der den biologiske kjønnsforståelsen tilsidesettes» (KrF, 2020). Stortingsdokumenter indikerer at det har vært stilt skriftlige spørsmål og interpellasjoner knyttet til undervisning om kjønnsmangfold, men detaljerte debattreferater om akkurat *Rosa Kompetanse i skolen* har vært vanskelige å hente frem fullstendig.

Tilhengere av inkluderende undervisning argumenterer med at det er skolens ansvar å formidle kunnskap og fremme **«toleranse»** og respekt for alle elever, i tråd med opplæringslovens formål og menneskerettighetene.

3.4 Frihetsretorikkens Dobbeltthet: «Individets Frihet», «Normalitet», «Toleranse» og «Statlig Inngripen»

Bruken av begreper knyttet til frihet er sentral i retorikken på begge sider av debatten, men med ulikt innhold og fokus:

- **«Individets frihet»:**
 - **Progressiv side/MDG:** Knyttes til retten til selvbestemmelse, fri utfoldelse av egen identitet (kjønn og seksualitet), og frihet fra diskriminering.
 - **Høyresiden (varierende):**
 - **Høyre:** Bruker det i økende grad for å støtte individets rettigheter og ikke-diskriminering av skeive.
 - **FrP:** Vektlegger individets frihet fra **«statlig inngripen»**, økonomisk frihet, og valgfrihet for familien, men kan være skeptisk til «særkrav» og det de ser som statlig påtvungne normendringer.
 - **KrF/konservative bevegelser:** Vektlegger foreldres frihet til å oppdra barn etter egen overbevisning, trossamfunns frihet, og frihet fra en statlig «verdinøytralitet» som de mener i praksis fremmer en liberal ideologi.
- **«Normalitet»:**
 - **Kritikere av skeiv synlighet:** Omtaler ofte en tradisjonell kjernefamilie og binær

kjønnsforståelse som «**normalen**» som må beskyttes. Skeiv synlighet kan da fremstilles som en trussel mot denne normalen eller som et forsøk på å «unormalisere» det tradisjonelle.

- **Progressiv side/MDG:** Utfordrer etablerte normalitetsbegreper og jobber for å utvide forståelsen av hva som er «**normalt**» til å inkludere et mangfold av kjønnsidentiteter og samlivsformer.
- **«Toleranse»:**
 - **Progressiv side/MDG:** Krever «**toleranse**» og aksept for skeive, og ser manglende sådan som diskriminering.
 - **Høyresiden (varierende):**
 - Noen på høyresiden kan hevde at de er tolerante, men at «**toleranse**» ikke må bety ukritisk aksept av alle ideer eller praksiser, spesielt de som utfordrer egne verdier eller barns «beskyttelse».
 - Andre kan bruke «**toleranse**» retorisk for å forsvare retten til å ytre seg kritisk mot Pride eller kjønns mangfold, og hevde at det er de som blir møtt med intoleranse. Frihetsbegrepet kobles her til ytringsfrihet.
- **«Statlig inngripen»/«statlig indoktrinering»:**
 - **Kritikere av skeiv synlighet (FrP, KrF, konservative bevegelser):** Advarer mot «**statlig inngripen**» som tvinger gjennom nye normer for kjønn og seksualitet, spesielt i skolen («**statlig indoktrinering**»). De ser på statlig finansiering av skeive organisasjoner eller informasjonskampanjer med skepsis.
 - **Progressiv side/MDG:** Ser på statens rolle som nødvendig for å sikre like rettigheter, beskytte minoriteter mot diskriminering, og sørge for at offentlige institusjoner (som skolen) reflekterer og fremmer mangfold og inkludering. De ser ikke dette som indoktrinering, men som oppfyllelse av statens ansvar.

Disse temaene og retoriske strategiene viser en dyp verdikonflikt der ulike forståelser av individ, familie, samfunn og statens rolle står sentralt.

4. Høyreorienterte Bevegelser og Medier utenfor Partiene

Utover de politiske partiene har flere sivilsamfunnsaktører og alternative medier spilt en aktiv rolle i å forme debatten om skeives rettigheter og kjønns mangfold, ofte med en kritisk eller avvisende holdning.

- **Verdialliansen:** Anført av Jan Harsem, har Verdialliansen markert seg som en tydelig kritiker av det de betegner som «**kjønnsideologi**». De argumenterer for at begrepet «**kjønns mangfold**» er en «**interessepolitisk konstruksjon**» uten forankring i norsk lov eller menneskerettigheter, og at det utfordrer en biologisk fundert tokjønnsmodell. De er skeptiske til statlige veiledere og handlingsplaner på feltet, og mener dette skjer uten tilstrekkelig demokratisk forankring (Verdinytt, 2024). Retorikken deres vektlegger ofte en biologisk essensialisme og en bekymring for samfunnsendringer de mener er ideologisk drevet.
- **Stiftelsen MorFarBarn:** Denne stiftelsen har vært en aktiv stemme for tradisjonelle familieverdier og en binær kjønnsforståelse. I sine publikasjoner og uttalelser kritiserer de «Pride-ideologien» og «skeiv teori» for å ville omdefinere familie, kjønn og seksualitet på måter de mener er skadelige, spesielt for barn (MorFarBarn.no, u.å.). De peker på lovendringer som lov om endring av juridisk kjønn og endringer i straffelovens bestemmelser om hatefulle ytringer som problematiske, og advarer mot det de ser som en normalisering av et bredt spekter av kjønnsidentiteter i skolen, blant annet gjennom «**Rosa kompetanse**». Deres

argumentasjon baserer seg ofte på en kombinasjon av religiøst funderte verdier, en spesifikk tolkning av barns beste, og en bekymring for ytringsfriheten for de som er kritiske.

- **Transinfo.no:** Dette nettstedet presenterer seg som en kilde til kritisk informasjon om «**kjønnsideologi**», «**kjønns mangfold**» og behandling av kjønnsinkongruens. De fremhever argumenter mot medisinsk kjønnsbekreftende behandling for unge, løfter frem historier om «de-transisjon» (personer som angrer på kjønnskifte), og kritiserer det de mener er manglende vitenskapelig grunnlag for deler av dagens praksis og rådgiving (Transinfo.no, u.å.). Nettstedet lenker til og siterer fagpersoner og grupper som er skeptiske til en rask affirmasjon av kjønnsidentitet hos unge.
- **Alternative medier:** Medier som Document.no, og det tidligere Resett (Rights.no ser ut til å ha hatt et annet fokus eller mindre aktivitet på akkurat disse temaene i den senere tid, basert på søkeresultatene) har også vært arenaer for kritikk mot Pride, «**kjønnsideologi**» og det som oppfattes som en for sterk innflytelse fra LHBT+-organisasjoner. *Systematisk analyse av disse medienes innhold har vært utfordrende grunnet begrenset tilgang via verktøyene.* Basert på tilgjengelig informasjon, ser man en tendens til at disse mediene fremmer narrativer om en «elite» som påtvinger samfunnet en radikal kjønnsforståelse. Argumenter knyttet til «**statlig indoktrinering**», kritikk av «homolobbyen» og forsvar for en «tradisjonell» «**normalitet**» forekommer. Transinfo.no, som ble analysert, viser til artikler fra Document.no som kritiserer «**kjønnsvariasjon**» og enkelte selskapers støtte til Pride (Samlivsrevolusjonen, u.å., som lenker til Document.no).
- **Andre kristenkonserverne miljøer:** Ulike kristne organisasjoner og trossamfunn har også engasjert seg i debatten, ofte med argumenter som ligner de fra KrF, MorFarBarn og Verdialiansen, med vekt på Bibelen som autoritet, ekteskapet som en ordning mellom mann og kvinne, og en bekymring for barns oppvekstvilkår (Blogg.brr.no, u.å.).

Disse aktørene utgjør en viktig del av *motbevegelsen* som nevnes i innledningen. De bidrar til å forme den offentlige samtalen gjennom egne kanaler, deltakelse i mediedebatter (der de slipper til), og påvirkning av politiske partier. Deres retorikk er ofte preget av en bekymring for tradisjonelle verdier, familiens stilling, barns velferd (slik de definerer det), og en kritikk av det de ser som en liberal eller radikal «**kjønnsideologi**» som mangler vitenskapelig eller demokratisk legitimitet. Frihetsbegrepet brukes ofte for å forsvare foreldres rettigheter og ytringsfrihet for kritiske røster.

5. Miljøpartiet De Grønne (MDG) som Kontrast

Miljøpartiet De Grønne (MDG) står i skarp kontrast til de mer konservative delene av høyresiden i spørsmål om kjønns mangfold og skeives rettigheter. Partiet har markert seg som en tydelig og konsekvent forkjemper for en inkluderende og progressiv politikk på dette feltet.

- **Partiprogrammer og Standpunkter:** MDGs partiprogrammer, inkludert arbeidsprogrammet for 2021–2025, viser en helhetlig og sterk støtte til LHBT+-personers rettigheter (MDG, 2021b). Sentrale punkter inkluderer:
 - **Anerkjennelse av kjønns mangfold:** MDG vil innføre en tredje juridisk kjønnskategori og kjønnsnøytrale personnumre. De jobber for en normkritisk tilnærming i samfunnet som anerkjenner og verdsetter mangfoldet av kjønnsidentiteter og kjønnsuttrykk.
 - **Styrkede rettigheter og vern:** Partiet vil forby konverteringsterapi, sikre et fullverdig og desentralisert helsetilbud for transpersoner (inkludert ikke-binære), og styrke kompetansen om kjønns- og seksualitets mangfold i helsevesenet, skolen og andre offentlige tjenester. De vil også sikre at interkjønnsbarn ikke utsettes for unødvendig medisinsk intervensjon uten samtykke.

- **Inkluderende oppvekst og utdanning:** MDG ønsker å styrke undervisningen i positiv seksualitet, grensesetting og normkritikk i barnehage og skole. De støtter tiltak som «**Rosa kompetanse**» for å sikre et trygt og inkluderende skolemiljø for alle.
- **Internasjonal solidaritet:** Partiet vil at Norge skal ta en tydelig rolle internasjonalt for å fremme skeives rettigheter og bekjempe diskriminering globalt, inkludert å sikre asyl for LHBT+-flyktninger.
- **Familiepolitikk:** MDG anerkjenner mangfoldet av familieformer og ønsker en familiepolitikk som er inkluderende for alle, for eksempel ved å åpne for at foreldrepermisjon kan deles av flere enn to juridiske foreldre.
- **Argumentasjon og Retorikk:** MDGs argumentasjon er gjennomgående basert på menneskerettigheter, likeverd, «**individets frihet**» til selvbestemmelse og viktigheten av et mangfoldig og inkluderende samfunn. I Stortinget har representanter som Rasmus Hansson (i 2016-debatten om juridisk kjønn) og Rauand Ismail (i senere debatter om tredje kjønnskategori) vært tydelige stemmer for skeives rettigheter (Stortinget, 2016a; Stortinget, 2022). De utfordrer aktivt tradisjonelle normer og bruker en frihetsretorikk som vektlegger individets rett til å definere seg selv og leve et liv fritt for diskriminering. Statens rolle ses som viktig for å aktivt fremme likestilling og beskytte minoriteter, ikke som en trussel mot «**individets frihet**», men som en garantist for den. De ser på statlig ansvar for inkluderende undervisning som en del av dette, ikke som «**statlig indoktrinering**».
- **Kontrast til Høyresiden:** MDGs standpunkter står i klar kontrast til KrFs verdikonservative linje og FrPs mer ambivalente og statskritiske tilnærming. Mens Høyre har beveget seg i en mer liberal retning, er MDG ofte mer radikale og konsekvente i sine krav om reformer og anerkjennelse av kjønns mangfold. Debattene om f.eks. tredje kjønnskategori og normkritikk i skolen illustrerer disse skillene tydelig, der MDG er en pådriver mens deler av høyresiden uttrykker skepsis eller direkte motstand.

MDGs rolle som et tydelig progressivt parti på dette feltet bidrar til å synliggjøre de ideologiske skillene som preger den norske verdidebatten om kjønn og seksualitet.

6. Internasjonale Trender og Påvirkning

Debatten om kjønns mangfold og skeives rettigheter i Norge foregår ikke i et vakuum, men påvirkes av internasjonale trender og strømninger, både progressive og konservative.

- **Progressiv utvikling internasjonalt:** Mange vestlige land har, i likhet med Norge, sett en betydelig juridisk og sosial anerkjennelse av LHBT+-rettigheter de siste tiårene. Internasjonale menneskerettighetsorganer, EU-domstolen og FN-organer har også bidratt til å sette standarder og legge press på medlemsland for å styrke vernet mot diskriminering. Norge har ofte vært tidlig ute med reformer, som partnerskapsloven og lov om endring av juridisk kjønn uten krav om medisinsk behandling, og har blitt ansett som et foregangsland.
- **Fremveksten av «Anti-Gender» Bevegelser:** Samtidig har det de siste 10-15 årene vokst frem en stadig mer organisert og internasjonal «anti-gender» bevegelse. Denne bevegelsen er ofte en allianse mellom konservative religiøse grupper (kristne, men også andre), høyrepopulistiske partier og nasjonalkonservative krefter (Politico.eu, 2025). Sentrale trekk ved denne bevegelsen inkluderer:
 - **Motstand mot «kjønnsideologi»:** Begrepet «**kjønnsideologi**» brukes som et nedsettende samlebegrep for feministisk teori, skeiv teori, og all politikk som utfordrer tradisjonelle kjønnsroller og en binær forståelse av kjønn. Det hevdes ofte at «**kjønnsideologi**» er uvitenskapelig og skadelig.

- **Forsvar for «tradisjonelle familieverdier»:** Bevegelsen fremmer en heteronormativ kjernefamilie som den eneste legitime familieformen og ser på LHBT+-rettigheter som en trussel mot denne.
- **«Beskyttelse av barn»:** Et vanlig retorisk grep er å hevde at barn må beskyttes mot «skadelig» informasjon om kjønns mangfold og seksualitet, og at LHBT+-rettigheter og inkluderende seksualundervisning er en form for **«indoktrinering»** eller «grooming».
- **Religiøs argumentasjon:** Religiøse argumenter brukes ofte for å underbygge motstanden.
- **Nasjonal suverenitet:** Noen aktører kobler motstanden mot LHBT+-rettigheter til en kamp mot overnasjonal styring og «fremmede» kulturelle påvirkninger.
- **Finansiering og nettverk:** «Anti-gender» bevegelsen er ofte godt finansiert, blant annet fra amerikanske kristenkonserverve grupper og russiske oligarker, og opererer gjennom transnasjonale nettverk og tenketanker (Canopy Forum, 2024; Politico.eu, 2025).
- **Påvirkning på Norsk Debatt:** Det er tydelige tegn på at argumentasjonen fra den internasjonale «anti-gender» bevegelsen har fått fotfeste også i Norge, spesielt blant de mer verdikonservative gruppene og i alternative medier.
 - **Retorikk:** Begreper som **«kjønnsideologi»**, angrep på **«Rosa kompetanse»** som **«indoktrinering»**, og vektleggingen av «biologisk kjønn» som det eneste reelle, spiller internasjonal retorikk. Argumenter om «beskyttelse av barn» og «foreldre rettigheter» brukes aktivt for å mobilisere motstand.
 - **Aktører:** Norske organisasjoner som MorFarBarn.no og Verdialliansen bruker argumenter som er gjenkjennelige fra den internasjonale bevegelsen. Transinfo.no henter også mye av sin kritikk fra internasjonale kilder og debatter.
 - **Politisk nivå:** Selv om de store politiske partiene på høyresiden i Norge i varierende grad har anerkjent LHBT+-rettigheter, kan man se spor av denne internasjonale motvinden i skepsisen mot ytterligere utvidelser av rettigheter (f.eks. tredje kjønns kategori) og i debatten om hva som skal undervises i skolen. Bekymringen for «ytringsfrihet» for de som er kritiske til **«kjønnsideologi»** kan også sees i denne sammenhengen.
 - Skeivt Arkiv-artikkelen peker på hvordan anti-gender-narrativer har påvirket norsk utviklingspolitikk og ført til mer forsiktige strategier for å unngå å fremstå som pådrivere av en «vestlig agenda» (Skeivt Arkiv, 2025). Selv om artikkelen ikke går i dybden på innenrikspolitisk påvirkning, viser den at norske aktører er bevisste på denne internasjonale motstanden. *Mer spesifikk forskning på direkte koblinger og finansiell eller ideologisk støtte mellom internasjonale anti-gender-nettverk og norske innenrikspolitiske aktører på høyresiden ville vært nødvendig for å fullt ut kartlegge denne påvirkningen.*

Det er en kontinuerlig dynamikk mellom progressive internasjonale menneskerettighetsnormer og den voksende internasjonale motstanden. Norsk politikk og offentlig debatt er en arena der disse ulike internasjonale strømningene møtes og påvirker nasjonale aktører og diskurser. For høyresiden i Norge innebærer dette en spenning mellom liberale prinsipper om **«individuell frihet»** og en mer verdikonservativ skepsis til endringer i normer for kjønn og familie, en skepsis som kan finne gjenklang i og hente argumenter fra den internasjonale «anti-gender» bevegelsen.

7. Analyse og Diskusjon: Verdikonflikt og Frihetsbegrepet

Utviklingen i norsk høyresides retorikk og politikk overfor skeives rettigheter fra 2000 til mai 2025 avdekker en kompleks verdikonflikt der ulike forståelser av frihet, individualitet, familie og statens rolle brytes mot hverandre. Mens Norge har tatt store steg i retning av juridisk likeverd for LHBT+-personer, viser fremveksten av en tydelig motbevegelse, særlig fra 2015 og fremover, at kampen om

anerkjennelse og definisjonsmakt er langt fra over.

7.1 En Fragmentert Høyreside

Det er viktig å understreke at «høyresiden» ikke er en homogen blokk i disse spørsmålene.

- **Høyre** har i stor grad beveget seg i en liberal retning og har vært med på å vedta sentrale reformer som felles ekteskapslov og lov om endring av juridisk kjønn. Deres frihetsretorikk har i økende grad omfattet «**individets frihet**» til selvbestemmelse og et liv uten diskriminering. Likevel finnes det interne spenninger, og partiet har i regjering (bl.a. med KrF) måttet balansere ulike hensyn.
- **Fremskrittspartiet** viser en mer ambivalent holdning. Deres sterke vektlegging av «**individuell frihet**» og motstand mot «**statlig inngripen**» har i noen tilfeller ført til støtte for liberaliseringer (f.eks. lov om endring av juridisk kjønn). Samtidig er partiet preget av en verdikonservativ understrøm som vektlegger tradisjonelle familieverdier og skepsis til det som oppfattes som «identitetspolitikk» eller «særkrav». Fristillingen av representanter i verdispørsmål vitner om denne interne spenningen. Deres kritikk av Pride-flagging og «politisk korrekthet» appellerer til velgere som ser på den økte synligheten av kjønnsmangfold som en utfordring.
- **Kristelig Folkeparti** har stått mest fast på en tradisjonell, kristent fundert forståelse av ekteskap og familie, og har konsekvent stemt mot de fleste reformer som utvider skeives rettigheter. Deres frihetsretorikk fokuserer på foreldreretten, trosfriheten og vern av barn mot det de anser som uheldig påvirkning. Samtidig anerkjenner de behovet for å bekjempe diskriminering.

7.2 Frihetsretorikkens Mange Ansikter

Et sentralt funn er hvordan **frihetsbegrepet** brukes på ulikt vis av de forskjellige aktørene:

- For **MDG og progressive krefter** handler frihet om «**individets frihet**» til å definere seg selv, elske den man vil, og leve et fullverdig liv uten diskriminering og stigmatisering. Staten har her en aktiv rolle i å sikre og utvide disse frihetene.
- For **liberale deler av Høyre** har en lignende forståelse av «**individuell frihet**» fått økt gjennomslag, og partiet ser på like rettigheter som en logisk konsekvens av et liberalt samfunn.
- For **mer konservative deler av høyresiden og FrP** kan frihetsbegrepet tolkes annerledes:
 - **Frihet fra «statlig overstyring» og «indoktrinering»:** Dette er et gjennomgående argument mot det man mener er statlig påtrykk for å endre normer, f.eks. gjennom skoleverket («**Rosa kompetanse**») eller offentlig finansiering av skeive organisasjoner.
 - **Foreldres frihet:** Retten til å oppdra egne barn i tråd med egen overbevisning uten innblanding fra staten eller «tidsånden».
 - **Ytringsfrihet:** Retten til å ytre seg kritisk mot Pride, kjønnsmangfold og LHBT+-rettigheter uten å bli stemplet som intolerant eller hatefull. Her oppstår en spenning mot vernet mot hatefulle ytringer.
 - **Frihet til å leve etter «normale» verdier:** En underliggende idé om at flertallets eller tradisjonelle verdier også representerer en form for frihet som trues av minoritetskrav og raske samfunnsendringer.
 - **Trosfrihet:** For KrF og kristenkonservervegelser er friheten til å praktisere sin tro og leve etter dens moralnormer sentralt, noe de mener kan komme i konflikt med utvidede LHBT+-rettigheter.

7.3 «Normalitet», «Toleranse» og Grensene for Fellesskapet

Debatten preges også av en kamp om definisjonen av «**normalitet**» og grensene for «**toleranse**»:

- Motbevegelsen argumenterer ofte ut fra en tradisjonell, binær og heteronormativ forståelse av kjønn og familie som det «**normale**» som må beskyttes. Utfordringer av dette kan fremstilles som en trussel mot samfunnsstabilitet og barns velferd.
- Den progressive siden, med MDG i spissen, jobber for å utvide normalitetsbegrepet og skape et samfunn der mangfold anerkjennes som en styrke.
- «**Toleranse**» blir et komplekst begrep. Mens alle parter hevder å være for «**toleranse**», strides man om hva det innebærer. For noen betyr det aksept og inkludering av mangfold. For andre kan det bety å «tåle» det man er uenig i, men uten å måtte endre egne grunnleggende overbevisninger eller samfunnsstrukturer. Noen på høyresiden argumenterer for at kravet om «**toleranse**» for skeive har gått for langt og nå fører til intoleranse mot de som har konservative synspunkter.

7.4 Internasjonal Påvirkning og Polarisering

Den internasjonale fremveksten av «anti-gender» bevegelser har utvilsomt gitt gjenklang i Norge. Retorikken og argumentene som brukes av norske konservative grupper og enkelte politikere speiler ofte det man ser internasjonalt. Dette bidrar til en økt polarisering av debatten, der kompromisser blir vanskeligere å oppnå. Den internasjonale konteksten gir norske motstandere av utvidede LHBT+-rettigheter både argumenter, nettverk og en følelse av å være del av en større bevegelse.

7.5 Utfordringer for Demokratiet

Denne verdikonflikten reiser viktige spørsmål for det norske demokratiet:

- **Balansen mellom majoritetens verdier og minoriteters rettigheter:** Hvordan skal et samfunn balansere hensynet til etablerte kulturelle og religiøse verdier med individers og minoritetsgruppers krav på anerkjennelse og likeverdige rettigheter?
- **Definisjonsmakt:** Hvem har rett til å definere sentrale begreper som «kjønn», «familie», «frihet» og «**toleranse**» i offentligheten og i lovverket?
- **Ytringsfrihetens grenser:** Hvor går grensen mellom legitim kritikk av ideer og politikk, og hatefulle eller diskriminerende ytringer mot sårbare grupper?
- **Skolens rolle:** Hvordan skal skolen håndtere kontroversielle verdispørsmål på en måte som både fremmer kunnskap, kritisk tenkning, respekt for mangfold og samtidig ivaretar foreldreretten?

8. Konklusjon

Høyresidens forhold til skeives rettigheter og kjønnsmangfold i Norge har utviklet seg betydelig fra 2000 til mai 2025. Mens Høyre har beveget seg i en mer liberal retning og anerkjent mange av LHBT+-personers rettigheter, viser Fremskrittspartiet en mer ambivalent holdning preget av spenninger mellom «**individuell frihetsideologi**» og verdikonservatisme. Kristelig Folkeparti har i stor grad fastholdt sin tradisjonelle motstand mot de fleste reformer på feltet.

Parallelt med en progressiv rettighetsutvikling har det, spesielt siden 2015, vokst frem en tydeligere motbevegelse på høyresiden og blant verdikonservative grupper. Denne motbevegelsen utfordrer legitimiteten til Pride, kjønnsidentitetsmangfold og skeiv synlighet, særlig i skolen. Sentralt i deres argumentasjon er en spesifikk tolkning av «**frihet**» – ofte som frihet fra «**statlig indoktrinering**», foreldres rett til å bestemme over barns oppdragelse, og vern av det som oppfattes som «**normale**» familie- og kjønnsverdier. Dette står i kontrast til en frihetsforståelse som vektlegger «**individets frihet**» til selvbestemmelse og et liv fritt for diskriminering, slik den fremmes av MDG og andre progressive krefter.

Debatten preges av en kamp om definisjonsmakt over sentrale begreper, og påvirkes av internasjonale «anti-gender» strømninger som leverer argumenter og retoriske strategier til norske aktører. Denne verdikonflikten representerer en vedvarende utfordring for det norske demokratiet, og tvinger frem en kontinuerlig diskusjon om grensene for «**toleranse**», innholdet i fellesskapet, og hvordan individuelle rettigheter skal veies mot kollektive verdier og tradisjoner. Utviklingen frem mot mai 2025 tyder på at denne konfliktlinjen vil fortsette å prege norsk politikk og offentlig debatt.

9. Referanseliste

- Blogg.brr.no. (u.å.) *Kristne verdier – et ullent og tvetydig begrep*. (Basert på søkeresultater, spesifikk URL ikke lagret for denne referansen).
- Bufdir (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet). (u.å.) *Kjønnsmangfold*. (Offisiell definisjon fra Bufdirs nettside var utilgjengelig under research per mai 2025).
- Canopy Forum. (2024) *The Rise of the Christian Right in Europe*. Tilgjengelig fra: <https://canopyforum.org/2024/11/06/the-rise-of-the-christian-right-in-europe/> (Hentet: 15. mai 2025).
- DRM24. (2025) *Prideflagging som politisk markering i skolen*. Tilgjengelig fra: <https://www.drm24.no/politikk/prideflagging-som-politisk-markering-i-skolen/319678> (Hentet: 15. mai 2025).
- FrP (Fremskrittspartiet). (2021) *Partiprogram 2021–2025*. Tilgjengelig fra: <https://www.frp.no/files/Partiprogram/2021-2025/Partiprogram-2021-2025.pdf> (Hentet: 15. mai 2025).
- Gade, M. L. (2020) *Skeiv partipolitikk? En studie av stortingspartienes håndtering av «skeive» politiske saker fra 1970-årene til 2016*. Masteroppgave. Universitetet i Bergen. Tilgjengelig fra: <https://bora.uib.no/bora-xmlui/bitstream/handle/1956/22647/Skeiv-partipolitikk.pdf> (Hentet: 15. mai 2025).
- Høyre. (2017) *Vi tror på Norge: Høyres program for 2017-2021*. Tilgjengelig fra: <https://hoyre.no/content/uploads/2020/11/Hoyres-partiprogram-2017-2021.pdf> (Hentet: 15. mai 2025).
- Høyre. (2021) *Høyres stortingsvalgprogram 2021–2025: Vi tror på Norge*. Tilgjengelig fra: <https://hoyre.no/content/uploads/2021/06/Hoyres-stortingsprogram-2021-2025-med-forside-kopi.pdf> (Hentet: 15. mai 2025).
- KrF (Kristelig Folkeparti). (2020) *KrFs stortingsprogram 2021-2025*. Tilgjengelig fra: <https://krf.no/content/uploads/2020/09/KrFs-stortingsprogram-2021-2025-3.pdf> (Hentet: 15. mai 2025).
- LDO (Likestillings- og diskrimineringsombudet). (u.å.) *Seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk*. (Offisiell definisjon fra LDOs nettside var utilgjengelig under research per mai 2025. Informasjon er delvis basert på LDO-rapporten «Diskrimineringsvern for transpersoner»).
- Manifesto Project. (2009) *Fremskrittspartiet Handlingsprogram 2009-2013*. Tilgjengelig fra: https://manifesto-project.wzb.eu/down/originals/12951_2009.pdf (Hentet: 15. mai 2025).

- MDG (Miljøpartiet De Grønne). (2021b) *Arbeidsprogram 2021–2025*. Tilgjengelig fra: https://mdg.no/_service/505809/download/id/1136375/name/Arbeidsprogram_2021-2025_bokmal.pdf (Hentet: 15. mai 2025).
- MorFarBarn.no. (u.å.) *Pride-ideologien: En kultur-revolusjon?* Tilgjengelig fra: <https://morfarbarn.no/file/pride-ideologien-annonse-i-6-store-aviser.pdf> (Hentet: 15. mai 2025).
- Politico.eu. (2025) *Fundamental rights of LGBTQ+ eroding as they're weaponized by conservative forces*. Tilgjengelig fra: <https://www.politico.eu/article/fundamental-rights-lgbtq-eroding-weaponized-conservative-forces-far-right-hate-speech/> (Hentet: 15. mai 2025).
- Regjeringen. (2021a) *Trygghet, mangfold og åpenhet – Regjeringens handlingsplan mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristika 2021–2024*. (Dokumentet var utilgjengelig under research per mai 2025. Opprinnelig lenke: <https://www.regjeringen.no/contentassets/023227879f06471793113a7f116e71b9/210624-handlingsplan-lhbtqi-.pdf>).
- Regjeringen. (2023) *Forbud mot konverteringsterapi*. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-132-l-20222023/id2984891/> (Hentet: 15. mai 2025).
- Regjeringen. (2024a) *Regjeringen setter i gang arbeid med veileder for kjønns mangfold*. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-setter-i-gang-arbeid-med-veileder-for-kjonns-mangfold/id3046586/> (Hentet: 15. mai 2025).
- Samlivsrevolusjonen. (u.å.) *Arkiv nyheter – Page 10*. Tilgjengelig fra: <https://www.samlivsrevolusjonen.no/arkiv-nyheter/10/> (Hentet: 15. mai 2025). (Referanse for Document.no-omtale).
- Skeiv Ungdom. (2021) *Kjønnsidentitet og kjønns mangfold*. Tilgjengelig fra: <https://skeivungdom.no/2021/02/26/kjonnsidentitet-og-kjonns-mangfold/> (Hentet: 15. mai 2025).
- Skeivt Arkiv. (2025) *Skeiv inkludering i norsk utviklingspolitikk*. Tilgjengelig fra: <https://www.skeivtarkiv.no/skeivopedia/skeiv-inkludering-i-norsk-utviklingspolitikk> (Hentet: 15. mai 2025).
- Stortinget. (2008) *Referat fra Odelstingets møte onsdag den 11. juni 2008*. Sak nr. 15: Endringer i ekteskapsloven mv. (felles ekteskapslov for likekjønnede og ulikekjønnede par). Tilgjengelig fra: <https://www.stortinget.no/Global/pdf/Referater/Odelstinget/2007-2008/o080611.pdf> (Hentet: 15. mai 2025).
- Stortinget. (2016a) *Referat fra Stortingets møte mandag den 30. mai 2016*. Sak nr. 1: Lov om endring av juridisk kjønn. Tilgjengelig fra: <https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/referater/stortinget/2015-2016/s160530.pdf> (Hentet: 15. mai 2025).
- Stortinget. (2017a) *Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven)*. Saksopplysninger. Tilgjengelig fra: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/?p=67710> (Hentet: 15. mai 2025). Merk: *Selve debattreferatet for denne loven for 12. juni 2017 (Sak 6) var utilgjengelig under research*.
- Stortinget. (2022) *Referat fra Stortingets møte onsdag den 16. februar 2022*. Spørsmål fra Rauand Ismail (MDG) til statsministeren om tredje juridisk kjønns kategori og helsehjelp. Tilgjengelig fra: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Referater/Stortinget/2021-2022/refs-202122-02-16> (Hentet: 15. mai 2025).
- Transinfo.no. (u.å.) *Om Transinfo.no*. Tilgjengelig fra: <https://www.transinfo.no/om-transinfo> (Hentet: 15. mai 2025).

- Verdinytt. (2023) *Denne uken sa Stortinget nei til å innføre et tredje kjønn*. Tilgjengelig fra: <https://verdinytt.no/denne-uken-sa-stortinget-nei-til-a-innfore-et-tredje-kjonn/19.283> (Hentet: 15. mai 2025).
- Verdinytt. (2024) *Verdialliansen: – Regjeringen bør ikke lage noen veileder om kjønnsmangfold*. Tilgjengelig fra: <https://verdinytt.no/regjeringen-bor-ikke-lage-noen-veileder-om-kjonns-mangfold/19.2388> (Hentet: 15. mai 2025).

Ansvarsfraskrivelse: Denne rapporten er basert på informasjon tilgjengelig frem til mai 2025, og innhentet ved hjelp av digitale søkeverktøy og analyse av tilgjengelige kilder. Enkelte primærkilder, som spesifikke stortingsdebatter (f.eks. om likestillings- og diskrimineringsloven av 2017) og offentlige dokumenter (f.eks. Regjeringens handlingsplan «Trygghet, mangfold og åpenhet» i sin helhet, og offisielle definisjoner fra LDO og Bufdir), er basert på sammendrag. Dette kan påvirke fullstendigheten for enkelte detaljer. Rapporten tilstreber likevel å gi et mest mulig dekkende bilde basert på den informasjonen som er fremskaffet.

From:

<https://journal.agendus.no/> - **journal agendus**

Permanent link:

<https://journal.agendus.no/doku.php/tema/lhbtqi/003250515>

Last update: **2025-05-16 21:50**

